

Asia: HE 99/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2026

Taiteen perusopetusliitto kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta.

Saavutettavampi taiteen perusopetus edellyttää lisäpanostuksia

Teemme Taiteen perusopetusliitossa työtä samojen tavoitteiden eteen, joita sivistysvaliokunta nosti esiin Kulttuuripoliittista selontekoa koskevassa mietinnössään. Kaikilla lapsilla ja nuorilla tulisi olla mahdollisuus osallistua taiteen perusopetukseen perheen varallisuudesta huolimatta. Etsimme keinoja laajasti, ja olemme esimerkiksi laatineet oppilaitosten käyttöön oppaan yritys yhteistyön käynnistämiseksi muun muassa vapaaoppilaspaikkojen lisäämiseksi. Lisäksi liitolla on valmistelussa yhteistyö, joka toteutuessaan tarjoaa uusia välineitä erityisesti niiden lasten ja nuorten tavoittamiseksi, jotka eivät muuten opetuksen pariin löydä tai pääse. Nämä toimet eivät kuitenkaan vähennä tarvetta vahvalle ja ennakoitavalle julkiselle tuelle oppilaitosten toiminnan ylläpitämiseksi ja valtionosuuden piirissä olevien oppilaitosten verkoston laajentamiseksi.

Panostaminen lasten ja nuorten taideopetukseen ei ole vain kulttuuripoliittinen vaan myös yhteiskunnallinen ja taloudellinen investointi. Taideopetuksen parissa kasvavat tulevaisuuden innovaattorit, kriittiset ajattelijat ja yhteiskunnalliset vaikuttajat. Taideopetukseen osallistuminen vahvistaa lasten ja nuorten hyvinvointia ja osallisuutta, torjuu syrjäytymistä ja yksinäisyyttä, lisää arjen iloa ja elämänlaatua ja harjaannuttaa kestävän yhteiskunnan rakentamiseen tarvittavia taitoja: luovuutta, kriittistä ajattelua ja monilukutaitoa.

Vuoden 2026 talousarvioesitykseen taiteen perusopetuksen momentille 29.80.34. kohdennettu 80 000 euron säästö on maltillinen ja kiitämme indeksitarkistuksen sisältymisestä esitykseen. Esitetty muutos momentin valtionavustusrivien yhdistämisestä tuo nähdäksemme joustoa kohdentaa rahoitusta entistä tarkoituksenmukaisemmalla tavalla. Toivomme, että muutoksella tavoitellaan oppilaitosten keskinäisen yhteistyön vahvistumista ja valmistautumista tuleviin lain ja rahoitusjärjestelmän uudistuksiin.

Toteamme myös, että hallitusohjelmaan kirjatun tavoitteen toteutuminen taiteen perusopetuksen saavutettavuuden parantamisesta eri taiteenalat huomioiden edellyttää opetus- ja kulttuuriministeriön asettaman työryhmän esittämän 10 miljoonan euron tasokorotuksen toteutumista taiteen perusopetuksen momentille vuodesta 2027 alkaen.

Järjestöt edelleen leikkauslistalla – tilanne on jo kriittinen

Taiteen ja kulttuurin järjestöihin kohdentuvia leikkauksia esitetään jatkettavaksi edelleen vuonna 2026 (29.80.50.). Järjestöjen tilanne on jo kriittinen, vaikka esimerkiksi Taiteen perusopetusliitossa varautumista ja toimia rahoitus pohjan ja verkostojen vahvistamiseksi on rakennettu jo useamman vuoden ajan. Yhteistyökään ei kuitenkaan auta, kun myös kumppaneilta leikataan. Taiteen perusopetusliiton kuluvan vuoden avustus on 10 000 euroa edellistä vuotta pienempi ja liiton keskeisen yhteistyökumppanin tuki leikattiin kokonaan. Erään jäsenjärjestömme muutaman vuoden hankerahoituksen kääntöpuoleksi osoittautui ministeriön myöntämän yleisavustuksen romahtaminen ja toiminnanjohtajan työajan putoaminen neljästä päivästä yhteen päivään viikossa.

Taiteen perusopetuksen järjestöjen sekä alan oppilaitosten elinvoima vaikuttaa merkittävästi toimialan toimintakykyyn ja mahdollisuuksiin vastata uudistuvan koulutusmuodon tarpeisiin. Taiteen perusopetuksen järjestöjen panos alan lain ja rahoitusjärjestelmän uudistamiseksi on jo nyt ollut merkittävä, ja suurin työ uudistusten toteuttamiseksi on vielä edessä. Leikkaukset järjestöiltä ovat leikkauksia työllisyydestä, asiantuntijuudesta, tiedonkulusta ja toimialan kehittämisestä. Toteamme lisäksi, että Yhteiskunnan turvallisuusstrategiassa taiteen ja kulttuurin valtakunnalliset järjestöt on nimetty yhteiskuntamme henkisen kriisinkestävyyden kannalta keskeisiksi toimijoiksi.

Kaarlo Hildén, puheenjohtaja

Viivi Seirala, toiminnanjohtaja

Järjestöjen toiminnalla on laajat heijastusvaikutukset

Taiteen perusopetus lukuina:

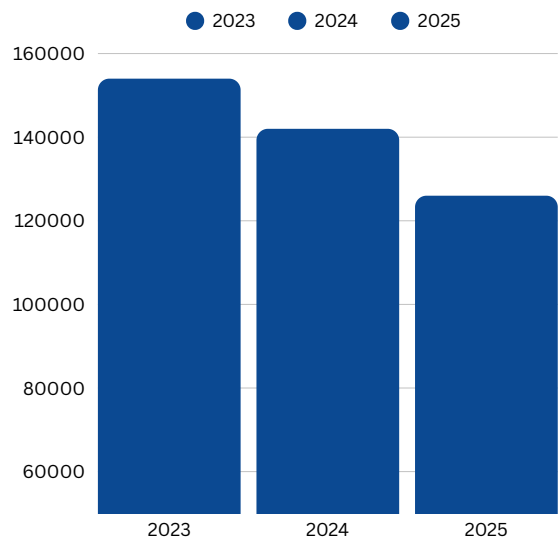
9 taiteenalaa: arkkitehtuuri, kuvataide, käsityö, mediataiteet, musiikki, sanataide, sirkustaide, tanssi, teatteritaide

128 000 oppilasta

424 oppilaitoksessa

267 kunnassa

Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämät yleisavustukset taiteen perusopetuksen järjestöjen toimintaan

Taiteen perusopetusliiton jäsenjärjestöt:

Esittävien taiteiden oppilaitosten liitto
Käsi- ja taideteollisuusliitto Taito
Kuvataidekoulujen liitto
Suomen musiikkioppilaitosten liitto
Suomen sanataideopetuksen seura
Suomen tanssioppilaitosten liitto

Sopimuskumppani:

Suomen konservatorioliitto